

Pražská konferencia slovenských stredoškóľákov a ich hostí

Odkaz Jana Amose Komenského

Josef Brabenec a Tachovský dětský sbor

Šimon Ruda

Gymnázium, Tachov

2021/2022

Obsah

Úvod.....	3
Koncepce práce.....	4
1. Josef Brabeneč.....	5
2. Historie Tachovského dětského sboru	6
2.1 Historický kontext vzniku sboru – Kulturní situace na Tachovsku po roce 1945	6
2.2 Vznik TDS a jeho historie do roku 1989	8
2.3 Historie sboru od roku 1989	10
3. Tachovský dětský sbor	11
Závěr	13
Seznam použité literatury a zdrojů	14
Seznam příloh	15
	16
	17

Úvod

Jednou z nejdůležitějších sfér fungování jakékoliv společnosti je vzdělávání - škola, učitelé a žáci, kteří si osvojují vědomosti a mění je ve znalosti. Vzdělávání je prvkem, bez kterého neexistuje civilizace, prvkem, který sjednocuje všechny vědní, řemeslné a umělecké obory.

Podobně chápal význam výchovy a vzdělávání i Jan Amos Komenský. Byl si vědom také toho, že silnou roli ve vzdělávacím procesu hraje osobnost učitele. Ve výchově a ve vztahu učitele a žáka považoval za stěžejní tři cíle: naučit žáka poznat sebe a okolní svět, seznámit ho s morálními standardy a za třetí povznést ho k Bohu (což dnes můžeme interpretovat jako nauku o duševní hygieně).^[1] Komenského právem považujeme za zakladatele pedagogiky - vědy o výchově.^[2]

Téma spojené s výchovným a vzdělávacím působením a s osobou výjimečného pedagoga, který přesně naplňuje Komenského odkaz, jsem si nevybral náhodou. Jsem k dnešnímu dni třináct let a dva měsíce členem hudebního tělesa - Tachovského dětského sboru, jehož sbormistrem je Mgr. Josef Brabenec. Uvědomuji si, jak velký vliv na mě pan sbormistr měl, jak mě jeho vzor formoval a kolik mi aktivní činnost v TDS dala a dává.

To, že Tachovský dětský sbor je v našem regionu fenoménem, doložím citací z abstraktu k výstavě věnované 40. výročí založení sboru, která se konala v roce 2013 v Muzeu Českého lesa v Tachově: „Na Tachovsku neexistuje rodina, z níž by alespoň jeden člen nechodil do sboru.“ Tato věta (ač s nadsázkou řečená) dokazuje, jak vlivnou kulturně-výchovnou složku pro Tachovany tento sbor i s jeho zakladatelem představují.

Málokdo z našeho malého příhraničního města byl tolik hrdý na své kořeny jako zpěváci, kteří s manželi Brabencovými cestovali do zahraničí - nehledě na to, zdali zrovna vyhrávali ocenění na mezinárodních festivalech nebo jim jen aplaudoval ve stoje personál hotelu. K pocitu hrdosti na svoji zem i své město, stejně jako k pokoře a skromnosti sbormistr Brabenec své žáky vždy vedl a vede. Právě proto si od nich, od rodičů dětí i od svých kolegů zasluhuje úctu.

Koncepce práce

Ve své práci se budu primárně věnovat Tachovskému dětskému sboru, celoživotnímu dílu sbormistra Mgr. Josefa Brabence. Souběžně se pokusím zachytit pedagogické kvality přístupu pana Brabence, který dle mého názoru skutečně Komenského ideály zcela přirozeně naplňuje.

V první kapitole se budu věnovat samotné osobnosti Josefa Brabence, jeho stručnému životopisu a profesnímu životu. Pro tuto kapitolu využiji kroniku města Tachov, kroniku Tachovského sboru a vlastního rozhovoru s Josefem Brabencem, pořízeného v rámci vzdělávacího projektu Příběhy našich sousedů, kterou pořádá nezisková organizace Post Bellum. Mým cílem je ve stručnosti charakterizovat a zařadit jeho působení do historického a kulturního kontextu našeho regionu.

Dále se již zaměřím na historii sboru, který Josef Brabenec založil a do dnešních dní jej vede. V druhé kapitole se budu zabývat okolnostmi vzniku původního školního sboru a jeho proměny v Tachovský dětský sbor (dále jen TDS).

Pro první podkapitulu jsem čerpal nejen z kroniky TDS, ale také z kroniky města Tachova. Jejím cílem je objasnit historické souvislosti vzniku sboru. V druhé podkapitole se zaměřím na proměny tohoto hudebního útvaru do roku 1989, což je pro sbor doba expanze, doba plná úspěchů. Ve třetí podkapitole se budu zabývat porevoluční érou, pro kterou byly klíčové nové možnosti. Změna režimu pro tehdejší sbory znamenala například otevřené dveře do ciziny, větší svobodu v sestavování repertoáru.

Třetí kapitola je pak samostatně věnována Tachovskému dětskému sboru, jeho struktuře, náplni jeho činnosti a principům, na nichž je postaven.

Hlavním cílem mé práce je zachytit historii a charakteristiku sboru, jenž je pro kulturní život pohraničního Tachovska naprosto zásadní. Zachycením specifík jednotlivých období existence sboru však chci také upozornit na konstantní pedagogické kvality Mgr. Josefa Brabence. Protože jedním z důvodů, proč si jej já sám velmi vážím, je to, že je pedagogem objektivním, který nemění své zásady, neslevuje ze svých morálních standardů a distancuje se od politiky.

1. Josef Brabeneč

Pan Josef Brabeneč se narodil 25. června 1941 ve Strakonících Josefu Brabencovi a Marii Brabencové, roz. Lettrichové.¹ Spolu se svou o rok starší sestrou vyrůstali až do konce 2. světové války v Protivíně v jižních Čechách, odkud pocházel jejich otec. Tam se ze Slovenska odstěhovali z politických důvodů na začátku války.

V jeho čtyřech letech se i s rodinou odstěhoval - stejně jako tisíce dalších - v rámci dosídlování pohraničí do Tachova. Zde od roku 1946 žije až dodnes.

Již během dětství tíhl Josef Brabeneč k hudbě. Samotní jeho rodiče na hudební nástroje nehráli, nicméně tatínek měl k hudbě dobrý vztah a své děti k hudbě a hře na hudební nástroj vedl. Protože v Tachově v této době ještě nebyla hudební škola, Josef Brabeneč a jeho sestra začali chodit na soukromé hodiny houslí k místnímu kapelníkovi.^[10]

Když úspěšně vyšel z osmé třídy měšťanské školy, chtěl pokračovat ve studiu na Konzervatoři Plzeň hrou na housle. Tam se ovšem nedostal, a proto se uchýlil k záložnímu plánu, jímž byla Pedagogická škola pro vzdělání učitelů národních škol. Většina absolventů dostala umístěnku do méně třídní školy na venkově, a tak se stalo i panu Brabencovi. Nejdříve učil ve Velkých Dvorcích, následně prostřídal další 3 školy (v Újezdě pod Přimdou, v Michalových Horách a v Lučině), dokud nemusel roku 1962 nastoupit povinnou vojenskou službu.

V roce 1963 uzavřel sňatek s Jaroslavou Brabencovou, roz. Kvíderovou. Vychovali spolu dvě děti, na které je velice hrdý.

Už během vojny odeslal přihlášku na PedF Plzeň, kterou nakonec dálkově vystudoval. Promoval v roce 1968 S vysokoškolským titulem se mohl plně věnovat výuce hudební výchovy a ruštiny, a to na základní škole v ulici Karolíny Světlé (dnes ZŠ Hornická) v Tachově. Právě zde v roce 1967 s kolegou Milanem Michlem založili školní sbor.

Tachovskému dětskému sboru se pan Josef Brabeneč oddal plně a propojil s ním celý svůj život - profesní i osobní. Ve vedení sboru, organizaci jeho aktivit nepolevuje ani dnes, když už je v důchodovém věku.

Za svou pedagogickou a sbormistrovskou činnost získal několik ocenění, mezi které patří např. Cena Františka Lýska (1995), Cena Bedřicha Smetany (2011) nebo Medaile MŠMT 1. stupně (2021). Často je také zván jako porotce do různých sborových soutěží. Ve světě českých dětských sborů je jeho jméno i jméno sboru, který vybudoval a vede, známým pojmem.

¹ Matka Josefa Brabence byla sestrou slovenského politika a představitele Demokratické strany Josefa Lettricha^[4]. Pan Brabeneč vzpomínal, jak těžce jeho matka nesla, když se v roce 1948 kvůli svým dětem a rodině musela zřeknout svého bratra, který odešel do emigrace.

2. Historie Tachovského dětského sboru

2.1 Historický kontext vzniku sboru – Kulturní situace na Tachovsku po roce 1945

Tachovsko bylo po válce znatelně zasaženo důsledky 2. světové války. Německé, většinové obyvatelstvo se v rámci odsunu sudetských Němců muselo vystěhovat. Tachov se z německého města začal proměňovat v město české.^[9] V prvních letech opětovného dosidlování příhraničních oblastí se i do Tachova stěhovali Češi (zejména z jižních Čech). Ti se na Tachovsko dostávali zejména kvůli snadno dostupným nemovitostem - domům a pozemkům. Nejednalo se tedy zpravidla o obyvatele s velkým kapitálem. Byli to čeledínové bohatších sedláků, drobní zemědělci, dělníci nebo úředníci a učitelé. Ke konci čtyřicátých let se do Tachova stěhovali také Slováci, Ukrajinci, Rusíni a Volyňští Češi.

V padesátých letech se život obyvatel Tachova ustálil, a tak se jaksi přirozeně začala prohlubovat jejich touha po kulturním vyžití. První ochotnický soubor, založený po roce 1945, byl Spolek J. K. Tyla.^[11] Ten se v roce 1950 sjednotil s odborem Hasičské jednoty a vznikl spolek s názvem Dramatický odbor ROH. Spolek se těšil velké popularitě a úspěchu až do roku 1967, kdy zemřel jeho zakládající režisér Rudolf Tomšů.^[10]

V hudební sféře působil v Tachově od roku 1946 také Svaz lidových hudebníků (později přejmenován na Sdružení lidových hudebníků). V něm byly dva soubory - smyčcový a smíšený orchestr. Kulturnímu životu napomáhaly i různé výstavy, v prosinci 1949 se s úspěchem setkala výstava lidové tvořivosti, roku 1950 pak proběhla například výstava ruské knihy a řada dalších.^[11]

Na počátku 50. let začala kultura ve městě poněkud stagnovat. Kronikář města Tachova v této době ji kriticky zhodnotil jako pohasínající. Změnu však přinesl rok 1954, kdy vznikl v Tachově tzv. Dům osvěty, jež zaštiťoval rozvoj kulturního života ve městě a regionu. Občanům byly nabízeny návštěvy různých kulturních pořadů, divadla, kina, estrád aj. 28. 8. 1958 sklidilo velký úspěch vystoupení souboru písní a tanců Kyjevského vojenského okruhu.^[11] Město téhož roku navštívil i Slovenský vojenský soubor Králova Hola. Výrazným fenoménem se staly i tradiční historické slavnosti připomínající bitvu u Tachova z roku 1427. Zejména při kulatých výročí roky byla slavnostem věnována velká pozornost, roku 1957 v jejich rámci navštívil i prezident Antonín Zápotocký, což bylo pro Tachov velikou poctou.^[11]

V průběhu 50. a zejména 60. let vznikala a rozvíjela se i další volnočasová a vzdělávací zařízení, která byla zejména tachovským dětem a mládeži k dispozici. Jedná se například o Dům dětí a mládeže (založen 1961; dnes také znám jako Mraveniště), Lidovou školu umění (původně Hudební škola, založena 1953; dnes ZUŠ Tachov), ale také Okresní muzeum (založeno 1954, dnes Muzeum Českého lesa) nebo Lidový dům (rekonstruován 1963) a kino Hraničář.

JOSEF BRABENEC A TACHOVSKÝ DĚTSKÝ SBOR

V roce 1973, v době vzniku Tachovského dětského sboru, již můžeme kulturní situaci v Tachově hodnotit jako jsoucí v rozkvětu. Do současnosti fungující Městské kulturní středisko Tachov (MěKS) bylo založeno rok po založení sboru. V součinnosti s ním se právě Tachovský dětský sbor stal jedním z hlavních činitelů na poli tachovské kultury. Je tomu tak dodnes.

2.2 Vznik TDS a jeho historie do roku 1989

Před založením TDS Josef Brabenec založil ve školním roce 1967/68 pěvecký soubor při základní devítileté škole v ulici Karoliny Světlé (dnes ulice Hornická). Do tohoto souboru chodili pouze žáci druhého stupně a na nástroje ho doprovázeli žáci gymnázia. Zkoušky probíhaly jednou týdně a byly dělené na dvě skupiny (kvůli vícehlasým písničkám i kvůli prostoru). Spolu s Josefem Brabencem se o nácviky staral jeho kolega - pan učitel Milan Michl. V této době sbor zkoušel pouze omezený repertoár, zahrnující zejména lidové, ale nutně i pionýrské a dělnické písně. Poměrně krátký seznam písní byl určen pro vystoupení na školní akademii. Takto sbor fungoval po 3 roky.

Změna přišla se začátkem školního roku 1972/73, kdy sbor vystupoval při příležitosti voleb do zastupitelských orgánů. Tehdy se mu podařilo výrazněji se zviditelnit. Na adresu sboru přišlo několik pochvalných dopisů, telefonátů a jiných druhů vyjádření uznání (všechny jsou uloženy v archivu TDS).

Právě na základě této nečekaně pozitivní odezvy se Josef Brabenec se svými kolegy Milanem Michlem, Janou Janečkovou a korepetitorkou Alenou Bartákovou rozhodli založit samostatný sbor. Stalo se tak v roce 1973 a nově vzniklému hudebnímu tělesu byl dán název Tachovský dětský sbor MěKS.

Sbor se od začátku potýkal s důležitým organizačním problémem, kterým představovala absence kvalitního prostoru pro zkoušky. Sbor tedy zkoušel v ne zcela vyhovujících prostorách MěKS v jeho budově na náměstí Republiky do roku 1986. V tomto pro sbor přelomovém roce byladokončena rekonstrukce historické památky - zámeckého mlýna (jinak - Husmanův mlýn), jenž byl TDS dán k dispozici. Mlýn slouží sboru až do dnešních dní. V přízemí se nacházejí šatny, hygienické zázemí, kabinet pana sbormistra a hlavní zkušebna. V prvním patře se nachází archiv sboru, kuchyňka a víceúčelová klubovna. Na pozemku zámeckého mlýna jsou ovocné stromy a záhony s růžemi, o něž se stará za velké pomoci členů sboru pan sbormistr. Péče o budovu i její pozemek je tak přirozenou součástí činnosti sboru a společného sborového života.

V roce 1975 se pro sbor událo několik důležitých událostí. Poprvé je zmíněn jak v televizi (21. 1. 1975), tak v rozhlase (21. 4. 1975). Zde je již patrné, že svou kvalitou přesáhl hranice tachovského regionu a začal se výrazněji prosazovat mezi československými dětskými sbory. V témže roce se také konalo první letní táborové soustředění, které se stalo pro sbor tradicí a které kromě zkvalitňování hudebních kvalit sboru přispívalo k budování pocitu sounáležitosti a prohloubení spolupráce mezi členy sboru. Velmi významnou událostí v dějinách sboru byl však také první zahraniční zájezd do NDR, kam se členové sboru mohli vypravit od 11. do 14. 9. 1975.^[7]

O dva roky později nastává další významná událost. Sbor vyhrává své první ocenění ve významné celorepublikové soutěži dětských sborů. Josef Brabenec dodnes považuje za první velké vítězství TDS, když v rámci Svátků písní v Olomouci 9. 9. 1977 získal ocenění Zlatá palma. Původně širší veřejnosti málo známý sbor z pohraničí se tehdy setkal s velmi kladným

hodnocením poroty. Díky tomu se TDS výrazně zapsal na scéně dětských sborů v Československu. Pro pana Brabence i jeho svěřence šlo o velkou odměnu za jejich nasazení, skromnost a přípravu.

Kromě úspěchů v rámci republiky se sbor i před rokem 1989 mohl několikrát prezentovat v zahraničí. I když s vycestováním např. do Spolkové republiky Německo působil tehdejší režim problémy a výjezdní doložku nakonec nikomu neudělil, přesto TDS procestoval 7 zemí. Třikrát se sbor podíval do SSSR, pětkrát do NDR a dále pak do Bulharska, Maďarska, Švýcarska, Francie a do Polska. Se všemi zájezdy sbormistovi pomáhala jeho manželka Jaroslava Brabencová. Měla na starosti financování zájezdů, organizaci spojů, výjezdních doložek, devizových příslibů a všech dalších administrativních záležitostí.^[5]

Předlistopadová éra sboru také dala vzniknout hymně sboru (tzv. Brabenci polka) a rovněž znaku sboru. Autorem znaku je František Trobl, sbormistrův kolega (později ředitel Lidové školy umění). Ten společně s Josefem Brabencem navrhl s odkazem na (režimem hojně akcentovanou) husitskou historii města rozpůlenou husitskou pavézu, uvitř které je ptáček natahující krk k notě. Tento znak sbor využívá i dnes. Hymnu sboru věnoval hudební skladatel a přítel Josefa Brabence Věroslav Neumann. Text k ní napsal Václav Fischer.^[6]

V této době také začíná sbor intenzivně navazovat kontakty s jinými dětskými sbory v tehdejší Československu, mimo jiné se sborem ze Sušice, sborem Radost z Prahy, ale také mnoha dalšími.

2.3 Historie sboru od roku 1989

Po revoluci se TDS otevřely mnohé, doposud nemyslitelné možnosti. Josef Brabeneč velmi rád vzpomíná na Vánoce roku 1989, kdy mohl se sborem poprvé zpívat při půlnoční mši koledy a duchovní písně, což by si v minulém režimu nemohl dovolit.^[3] Sboru se neotevřela svoboda jen v rovině repertoáru, ale také v možnosti uplatnění se i mimo hranice země.

V devadesátých letech tak výrazně vzrostl zájem o členství ve sboru, který prožívá svůj kvantitativní rozmach. Například v roce 1994 na letní táborové soustředění jelo 103 účastníků.^[6] Pokud by se tehdy všichni nováčkové do hlavního sboru dostali, mohl mít přes 100 členů. Se všemi přípravkami totiž čítal TDS bezmála 200 dětí. Takto se číslo usadilo až do poloviny první dekády 21. století.

V roce 1994 byly pro sbor ušity nové letní kostýmy. Další změna šatníku proběhla v roce 1997. Tentokrát se nechaly ušít halenky z bílé látky s tmavě modrými sukněmi nebo kalhotami. Poté už sbor nechal vyrobit pouze modré mikiny a trika určená pro zahraniční zájezdy a koncerty venku.

Pro zahraniční zájezdy začal sbor také zařazovat do repertoáru více cizojazyčných písniček. Mezi početně nejzastoupenější tak i dnes patří písničky v angličtině a němčině.

Nové možnosti sboru ovšem nepřinášejí pouze benefity. Sbor se posledních deset let potýká s úbytkem zpěváků. Sbormistr Josef Brabeneč si tuto krizi vysvětluje stále rozšiřující se nabídkou volnočasových aktivit, v jejichž konkurenci je pro sbor pochopitelně obtížnější se udržet kvůli jeho časové náročnosti.^[3]

3. Tachovský dětský sbor

Tachovský dětský sbor je hudební pěvecké těleso působící pod záštitou Základní umělecké školy Tachov. Dnes ho navštěvuje přes 120 členů (školní rok 2020/21).^[6] Je známý nejen v České republice, ale také v zahraničí. Letošním rokem (2021) působí ve své podobě již 48 let. Za tu dobu se funkce sboru nezměnila - učí mladé generace lásce ke všem žánrům hudby a pěstuje ve svých členech důslednost a pečlivost. Do sboru chodí často už i vnoučata bývalých členů. A tito bývalí členové (sborovým jazykem tzv. vysloužilci) své nabyté dovednosti uplatňují dodnes, například v rámci komorního souboru KOZTliveCZ, složeného především z bývalých členů TDS.

Od svého vzniku je Tachovský sbor stavěn na několika zásadách, jež chápe jeho sbormistr jako klíčové. Jednou z nich je jeho dostupnost. Jak jeho sbormistr v rozhovoru uvedl, šlo mu vždy i o finanční dostupnost aktivit sboru pro všechny jeho členy. Proto například i zahraniční zájezdy byly a jsou z větší části financované ze sponzorských darů (v případě zájezdu do Kanady v roce 2004 se cena zájezdu vyšplhala přes milion korun, což je částka, kterou by sami členové nebyli schopni uhradit).

Dále je důležité zmínit u TDS jeho apolitičnost. Sbor fungoval na stejných principech za každé politické éry - nikdy nebylo cílem stávající politický režim vychvalovat, ale také se proti němu bouřit.^[3] Sbor měl být a byl vždy výhradně hudebně-vzdělávací souborem.

U sboru je také zásadní jeho promyšlené a systematické výchovné působení – a to nejen přímo pro oblast hudby. Před každým vystoupením i zájezdem v rámci ČR i v zahraničí proběhne názorné školení o etiketě. Podle pana Brabence je důležité nejen to, jak sbor působí na pódiu, ale také jak se prezentují jednotlivci mimo něj. Před zahraniční zájezdy pak sám sbormistr nabádá, aby zpěváci, kteří bývají ubytováni v hostitelských rodinách neodmítali ochutnávku jídel, která neznají, či aby neuráželi jiné kulturní zvyklosti.

I samotný repertoár sboru se pan sbormistr vždy snažil nastavit vyvážený jak jazykově, tak žánrově - vyskytují se v něm díla klasická, jazzová, swingová, popová, ale také lidové, náboženské a jiné umělé písničky.

Že je koncepce sboru nastavena dobře a efektivně, dokládají i desítky vítězných ocenění, jako jsou ocenění získaná v prvních letech existence sboru: Zlatá ratolest (1974 - 1. místo v druhé kategorii; 1976 - 1. místo v nejvyšší kategorii), Zlatá Palma (1977 - 1. místo) a nebo některá z nejnovějších ocenění: Neerpelt (2008 - 1. místo), Shaoxing - Šanghaj (2011 - stříbrná medaile ve dvou kategoriích), International choir Kathaumixw (2014 - 2. místo) a také poslední ocenění na Choir festival Fundão (2018 - 1. místo).^[6]

TDS take kromě zahraničních zájezdů a soustředění pořádá i výměnné pobyty sboru. Jedná se o několikadenní zájezd po ČR (výjimečně do zahraničí), kdy ubytování poskytuje spřátelený sbor. Cílem zájezdu je uspořádat několik společných koncertů, přičemž se zájezd za půl roku hostujícímu sboru oplatí. Všichni členové sboru tak měli šanci poznat i krásy

alespoň naší země. Výměnné pobyty jsou díky své menší náročnosti na organizaci pořádány jednou za dva roky.

Sbor také nahrál 5 studiových alb (první na LP a MC, ostatní vydaná na CD), z nichž nejnovější je z roku 2016.^[7]

Za desítky let fungování se podle potřeb sboru měnilo rozdělení v jednotlivé oddíly. V současnosti tak funguje osvědčený model 3 přípravných sborů a jednoho hlavního.

Prvním přípravným sborem jsou Cvrčci. Je to oddíl založený v roce 1979 pro děti od předškolního věku do 1. třídy ZŠ. Druhou tzv. přípravkou je Plamínek, který vznikl v roce 1974 a je určen pro děti ve 2. - 3. třídě ZŠ. Oba tyto sbory vede Jana Válová a korepetitorkou na klavír je Ilona Humlová.

Třetím sborem je Sluníčko, které vzniklo spolu s hlavním sborem v roce 1973. Poslední přípravku vede Josef Brabec a korepetici zajišťuje Ilona Humlová. Hlavním cílem tohoto sboru je připravit žáky 4. - 5. třídy ZŠ na zařazení do hlavního sboru. Proto bylo až donedávna podmínkou pro postup ze Sluníčka alespoň roční docházka a úspěšně složené talentové zkoušky.

Talentové zkoušky jsou základním prostředkem pro vybudování úspěšného sboru. Členství v hlavním sboru nezávisí na věku nebo sociální vrstvě zájemců, ale na jejich schopnostech a dovednostech, které jsou pro sbor stěžejní. Mezi jednotlivými sbory tedy vždy postupují zpěváci podle svých výsledků. Pokud tyto první zkoušky splní, může podat přihlášku na letní soustředění, které probíhá formou desetidenního tábora (nebo v posledních letech kvůli pandemické krizi jako příměstský tábor).

Sborové tábory jsou dalším osvědčeným pedagogickým prostředkem nejen pro výuku sborového zpěvu a tréninku na sezónu. Děti se při něm věnují nejen zpěvu, ale také sportovním turnajům, výletům, etapové hře, vědomostním soutěžím, utužování kolektivu apod. Cílem tohoto soustředění je naučit tzv. nováčky ze 4. - 5. tříd aktuální repertoár. Na konci tábora se koná přezkoušení nováčků i tzv. druhoročáků (tzn. zpěváků, kteří se do sboru dostali na minulém táboře). Když dostanou dostatečný počet bodů, jsou pasováni do hlavního sboru.

Hlavní sbor je tedy posledním stupeň a zpívají v něm žáci základních i středních škol. V případě středních škol se v Tachově jedná zpravidla o studenty Gymnázia Tachov nebo SPŠ Světce. Jiní středoškolští studenti, studující mimo Tachov, ze sboru odcházejí a pouze s ním v případě nutnosti koncertují.

Sbor se v současné době schází dvakrát týdně pod vedením sbormistra Josefa Brabence a korepetitorky Miroslavy Poustkové. Jednou měsíčně pak každý zpěvák dochází individuálně na tzv. hlasovou zkoušku, kde trénuje a zlepšuje techniku svého hlasového projevu. Každému členovi sboru se tak dostane individuálního přístupu a možnosti neustálého zlepšování.

I tento individuální přístup pana sbormistra Josefa Brabence a jeho péče o jednoho každého člena sboru je možná důvodem, proč je i v současné době TDS jedním z nejlepších dětských sborů u nás.

Závěr

Záměrem mé práce bylo ve stručnosti představit jedno z nejdůležitějších pěveckých těles u nás - Tachovský dětský sbor. Ten je pochopitelně důležitou kulturně-vzdělávací organizací zejména pro region Tachovsko. Svůj význam má ale i v celorepublikovém měřítku, Českou republiku mnohokrát zastupoval v desítkách zahraničních soutěží a festivalů.

Svou práci jsem rozdělil do dvou částí. V první části je stručným životopisem popsán život Josefa Brabence, který je se sborem neodmyslitelně spjatý a jehož životem se od dětství po současnost jako červená nit vine láska k hudbě a také školství.

Druhá část práce se věnuje historickému kontextu a vývoji kulturní situace na Tachovsku, stejně jako historii sboru ve dvou zásadních etapách – od jeho vzniku po rok 1989 a od roku 1989 po současnost. Navazující třetí kapitola je zaměřena na TDS jako hudební soubor. Je v ní popsána jeho struktura a fungování v uplynulých více než 40 letech.

V jednotlivých kapitolách jsem se snažil akcentovat jednak přínos sboru pro kulturní úroveň našeho města, ale také jeho vliv a působení na několik generací tachovských dětí, které jím za dobu existence sboru prošly.

Při studiu výchozích materiálů a použité literatury, ale také při rozhovorech s bývalými i aktivními členy TDS jsem si uvědomil mimo jiné i to, že díky svým pedagogickým metodám a životnímu přesvědčení je sbormistr Josef Brabenc pro mnohé své žáky důležitým vzorem. Je zároveň zkušeným pedagogem, jenž zcela přirozeně učí své svěřence lásce k hudbě, ale nadto i toleranci k jiným kulturám, lásce k vlasti, ale také k pečlivosti, odpovědnosti a snaze se rozvíjet a zlepšovat. Tím vším je pro mě osobností naprosto výjimečnou a ze všech pedagogů, s nimiž jsem se v životě potkal, možná nejvíce naplňuje ideály Jana Amose Komenského.

Seznam použité literatury a zdrojů

1. WIKIPEDIA. Jan Amos Komenský. [online]. 25. 9. 2021, [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z WWW: cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komenský
2. WIKIPEDIA. Pedagogika. [online]. 4. 6. 2021, [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z WWW: cs.wikipedia.org/wiki/Pedagogika
3. RUDA, Šimon. Rozhovor s Josefem Brabencem. 7. 10. 2019 v Tachově [cit. 14. 11. 2021]
4. WIKIPEDIA. Jozef Lettrich. [online]. 18. 7. 2021, [cit. 14.11.2021]. Dostupné z WWW: cs.wikipedia.org/wiki/Jozef_Lettrich
5. RUDA, Šimon. Rozhovor s Jaroslavou Brabencovou. 26. 10. 2021 v Tachově [cit. 14. 11. 2021]
6. Kronika TDS (v soukromém archivu Tachovského dětského sboru, kterou spravuje Mg. Josef Brabenec)
7. TDS. Oficiální stránky TDS. [online]. 2021 v Tachově [cit. 14. 11. 2021], Dostupné z WWW: tds.tachov-mesto.cz/index.html
8. ZUŠ Tachov. Oficiální stránky ZUŠ. [online]. 2020 v Tachově [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z WWW: www.zustachov.cz
9. TACHOV, město. Město Tachov. Oficiální informační web. [online]. 2019 v Tachově [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z WWW: www.tachov-mesto.cz
10. BRYCHOVÁ, Jana. Tachovský dětský sbor. Bakalářská práce. [online]. 30. 6. 2019 v Plzni [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z WWW: dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/40428/1/BP%20Jana%20Brychova%20-%20final.pdf
11. Kronika města: tachov. *Portafondium.eu* [online]. Tachov [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: https://www.portafontium.eu/iipimage/30960405/soap-tc_00449_mesto-tachov-1945-1958_0710
12. ČADEK, Štěpán. *Tachov v datech 1125 - 2015*. Nakladatelství Českého lesa, 2015. ISBN 978-80-87316-53-5.

Seznam příloh

1. Mgr. Josef Brabeneč, 2019 - www.pribehynasichsousedu.cz/plzensky-kraj/plzensky-kraj-2018-2019/brabeneč-josef/)
2. Mgr. Josef Brabeneč přebírá ocenění - tachovsky.denik.cz/zpravy_region/sbormistr-josef-brabeneč-prevzal-nejvyšší-ocenění-za-pedagogickou-práci-20210825.html)
3. Znak TDS - archiv autora.
4. Brabeneč polka, hymna TDS. Tachovský dětský sbor, I. CD, archiv autora.

příloha č. 1 - Mgr. Josef Brabeneč, 2019 (zdroj: www.pribehynasichsousedu.cz/plzensky-kraj/plzensky-kraj-2018-2019/brabeneč-josef/)

příloha č. 2 - sbormistr Josef Brabeneč přebírá Medaili MŠMT, 2021 (zdroj: tachovsky.denik.cz/zpravy_region/sbormistr-josef-brabeneč-prevzal-nejvyšší-ocnění-za-pedagogickou-práci-20210825.html)

příloha č. 3 - znak TDS

příloha č. 4 - Brabenčí polka, hymna TDS (zdroj: Tachovský dětský sbor I. CD)